

Bogo Pregelj:

Vasko in palčki

11. Beg

Dik je poskočil s stola. Napol naprej sklonjen je gledal z odprtimi usti viteza, ki se je še vedno smehljajal. Vasko pa se je ugriznil še globlje v stolove blazine. Oči je na pol priprl in med vekami pazljivo opazoval Ivana. Komaj vidno mu je podrhtevala roka, v kateri je držal cigareto. Počasi, pretehtano je spregovoril: »Ne razumem vas, gospod vitez, kaj hočete.«

Vasko, potem pa se je obrnil k vitezu in mu dejal: »Nadaljujte!«

Vitez je lahno zardel, v prikriti zadržki je iskal besede, potem pa je bruhnilo iz njega: »V prvem hipu sem hotel ukazati, da vas povežejo in vržejo v vozo. Pa nisem storil. Veste. Sam sem ugrabil kraljično. Povelje je bilo tako. Zlepa ali zgrda jo moram pripeljati s seboj. Kaj bom govoril o tem, kako težko sem se odločil. Moral sem. Ko sem

Ivanov obraz se je zresnil. Priskimal je: »Drugega nisem mogel pričakovati. Če želim zaupanje, moram sam govoriti. Kakor sem vas jaz spoznal, tako ste me tudi vi spoznali takoj pri vstopu.«

Vasko se je ujezil, ker je Dik še vedno stal, kakor je skočil: »Tak, Dik, zapri vendar usta in ne glej tako neumno, kakor tele nova vrata!« Dik je trdo stisnil čeljusti, da so zarožljali zobje, potem pa je počasi sedel in zmajal z glavo: »Ne, tega ne razumem.«

»Marsikaj ne umeš, Dik, pa ni pomagati,« ga je tolažil lahno razdraženo

vaju danes zagledal, sem bil vesel, ker sem se zavedel, da sta jo prišla reševati. Saj bi morda še sam poskušal, kdo ve. Obljubljam vama, da bom pomagal, kolikor bom mogel. Nečem več gledati njenih žalostnih oči.« Vitez Ivan je stegnil roko. Krepko mu jo je stisnil Vasko: »Velja!«

Potem jo je stresel Dik: »Saj sem vedno trdil: »Še so pošteni ljudje na svetu, ki nama bodo pomagali.«

Vasko je nekaj zamrmral, kar se je slišalo tako nekako: »Neumni ima res vedno srečo ...«

Dik je zardel, ostro je pogledal Vasko in s poudarkom dejal: »Gospod Vasko ne pozabite, da sem dvorni maršal in ne Pavliha.«

Vasko ga je nedolžno pogledal: »Kdo pa to trdi, gospod dvorni maršal?«

Dik se je zmedel: »Tako sem mislil.« Vasko je začel vpraševati Ivana:

»Gospod vitez, kako si zamišljate beg?« Potem so steknili glave in so začeli ugibati. Že davno se je shladila kava v čašah. V sobi se je zgotil cigaretni dim v debelo meglo. Sence so postale vse temnejše in daljše. Samo še košček solnca je rdeče gledal izza gorskih grebenov, ko so Ivan, Vasko in Dik še vedno sedeli tesno drug ob drugem in se razgovarjali. Potem je skočil Ivan iz stola: »Prosim, gospod dvorni maršal, pojdiva, da bo vse pravi čas pripravljeno. Gospod Vasko, vi me pričakajte tu.«

Vasko je prikimal: »Le pojdita. Dik, ne pozabi pregledati avtomobila in natoči si dovolj bencina. Dolga je pot. Ne bomo imela časa napajati. Dokler se ne vrnete gospod vitez, se bom vlegel, da bom na večer spočit.« Odšla sta. Vasko je zazdelal in se vlegel kar obut na divan. —

Kraljična Marjetica ni bila trudna, ko je prosila Krutoglava, da je smela v svoje sobe. Le zato je odšla, ker je vedela, da se ne bi mogla premagati, da ne bi objela Vaske. Zdaj je poslala vse spletične iz sobe. Preoblekla se je in sedla. Nestrpno čaka, kdaj ji bo dal Vasko znak. Prigovarja si, da je neumna, ker je tako neučakana, pa vendar neprestano striže z ušesi in išče z očmi. Že se je zvečerilo.

Po večerji so jo spletične slekle in jo položile v posteljo. »Ali naj pripovedujem pravljice,« jo je vprašal najstarejša med njimi. Kraljična je trudno zamahnila z roko: »Spala bom. Pojdite.« Po prstih so odšle brez šuma iz sobe. Zadnja je privila luč, da je le še medlo svetila. Kraljična je dvignila glavo in previdno pogledala po sobi, če je sama. Potem je skočila iz postelje, brez šuma je zapahnila vrata, za katerimi so dreemale spletične. Hitro in površno se je oblekla in smuknila oblečena pod odeje. »Za vsak slučaj je bolje tako,« je pomislila.

Tiho so se razmaknile stene. Skozi ozko režo je posvetil droben žarek. Tiho je poklicalo: »Kraljična Marjetica!«

Z obema nogama hkratu je skočila Marjetica z postelje. Prijetno se je odzvala: »Vasko! Vasko!«

Vasko je stopil v sobo in se poklonil: »Veseli me, kraljična, da vas morem po dolgem času pozdraviti.«

»Joj, Vasko, kako sem te že težko čakala. Dan za dnem sem stala v oknih in gledala, tebe pa ni bilo od nikoder. Kadarkoli sem pomislila, da si me tudi ti pozabil, sem se morala vedno jokati.«

»Kar sem obljubil, držim.«

»Pa kako si prišel zdaj k meni?«

»Po skrivnem hodniku. Tako bomo tudi bežali, kakor hitro se bo vrnil vitez Ivan.«

»Vitez Ivan?« Saj me je ravno on ugrabil.«

»Vem to. Po povelju. Pa mu je bilo hudo. Brez njega bi sploh ne našel k tebi. Na prosto nas bo vodil.«

»Če mu ti verješ, mu bom tudi jaz, čeprav me je ugrabil.«

»Gospod Vasko! Ako je princeza pripravljena, lahko gremo.« V sredi odprtih skrivnih vrat, je stal vitez Ivan. Oblečen je bil v tesno, prilegajočo se črno obleko, ki je bila pletena iz prst širokih jermenov. K pasu si je privezal težek dvoročen meč, na glavo si je poveznil okrogel šlem brez okraskov.

»Pojdimo,« je dejal Vasko. Kraljično je prijel okrog pasu in jo dvignil v odprtino, potem se je pa še sam pognal v skoku vanjo. Prižgal je luč. Tiho so se zaprla za njim vrata. Nerazločno so zaslišali skozi steno trkanje. »Moj bog, spletične trkajo,« se je prestrašila kraljična.

»Hiteti moramo, da uideemo iz gradu, preden nas morejo obkoliti!« je dejal resno vitez Ivan in se začel spuščati po polževo zavitih stopnicah. Vse je bilo tiho okrog njih. Samo lastno sopenje so čuli. Brez konca so se pogrezale stopnice v globino in temo. Le tenko so rezali žarki svetilk v mrak in razsvetljevali neometane stene in ozke strme stopnice. V gostem, zatohlem zraku, je kraljična vse težje dihala. »Počijmo. V strani me bode...« je prosila.

Za hrbotom so se oglasili zmedeni klici. »So že za nami...« je kriknil Ivan, naprej! Čim hitreje!

Tekli so po stopnicah navzdol. Vasko je objel kraljično in jo na pol nesel.

Stoj! Tu so vrata. Ivan ima že ključ v rokah. Vse bližje je za njimi topotajoči odnev zasledovalcev. Ključavnica je vsa zarjavela. Ključ se neče premakniti. Ali bo tu konec? Ne, ne! Ivan je potegnil iz nožnice bodalo in ga preteknil skozi ključevo uho. Pritisni! je. Kaj zato če se je zajedla ostrina v dlan in je ključ s krvjo rdeče pobarvan. Ključ se je zavrtel. Odprta so vrata. Hitro, hitro. Ivan je vrata zaklenil. Na dnu so. Po ravnem teko. Naprej, naprej!

»Ne morem več...« je zajokala kraljična, »pustita me. Sama se rešita...« Ne! Vasko je močen. Kakor dete je dvignil kraljično v naročje in teče z njo naprej. Zasledovalci razbijaajo po vratih. Ne bodo se tako brž vdala. Vra-

ta so železna. Hropeč se vije Vasku dih iz razbeljenih prsi. Pa vsaj se tam že zeleno svetlika izhod v prostost. Še malo, samo še malo!

»Stoj! Stoj!« V hodniku stoji straža. Dolge sulice ima. Sivo se svetijo meči v polmraku. To je konec...

Vitez Ivan je potegnil meč. »Tako plačujem svoje dolgove.« je kričnil in se vrgel z dvignjenim mečem proti nastavljenim drogovom. Les je zahreščal pod silnimi udarci. Nekdo je plehko kričnil in se zgrudil. Potem so se pogreznili meči v Ivanova prsa. Orožje mu je padlo iz rok. Svetlo je zažvenkalo po tleh. Z obrazom je pal nanj vitez. Napadalci pa so skočili naprej. Že so tik pred Vaskom, ki se jim je vsta-

vil goloroč. Tako strašno gleda, da so se vstavili in se ne upajo naprej. Ostreje done udarci ob vrata za hrbtom. Stresajo in se ječe upogibljejo. S treskom so se zrušila. Kraljična se je privila k Vasku in mu zakričala v uho: »Prstan! Snemi prstan!«

Z žalostnim smehom je odmajal Vasko z glavo: »Ne morem. Prevelik bi bil za to mišnico. Samo zadušil bi se brez haska...«

Napadalci so planili naprej. Odtrgali so kraljično. Vaska so podrli na tla. Zvezali so ga. »H Krutoglavu!«

Zaman je čakal Dik z avtomobilom na cesti v gozdu. Hodnik je bil prazen. Samo črna luža se je močno svetlikala sredi njega. (Konec prihodnjic.)

Boris:

Kraljevič in povodni mož

V Deveti deželi je živel kralj, ki je imel edinega sina. Ta sin je bil junak, da ga je bilo veselje gledati. Med vsemi vitezi mu ni bilo po hrabrosti in prebrisanosti enakega, pa tudi ne po lepoti. Z vsemi se je meril v orožju in vse je premagal. Zato mu je nekoč rekel oče: »Vidim, da bom izročil krono v roke naslednika, ki bo vreden mojega imena. Zdaj si moraš izbrati še družico, ki bo vredna, da bo delila prestol s teboj. Dosti lepih deklet visokega rodu je v moji deželi. Ali si boš izbral katero izmed njih?«

»Ne,« je odvrnil sin. »Res so lepe, toda v srcu so slabe. V svet pojdem, da si poiščem pravo.«

»Kaj pa hčere mojih sosedov - kraljev?« ga je vprašal oče.

»Tudi med njimi nisem videl prave, ki bi bila zame. Daleč v svet pojdem, tja kjer solnce vzhaja, morda dobim dekle, ki bo za moje srce.«

In sin je šel v svoje sobe. Vrgel je s sebe obleko, ki se je kar svetila v zlatu in oblekel preprosto viteško. Izbral je najboljšega konja, pripasal si je me., ki se je tolikrat izkazal in odjezdil.

»Čez leto dni se vrnem,« je še zaklical očetu in že je izginil v oblaku prahu.

Teden dni je jezdil po kraljestvu svojega očeta. Potem je prišel v deželo, kjer je solnce noč in dan sijalo.

Ni vedel, kam naj se obrne. Tedaj je srečal na cesti starega moža, ki je bil ves siv od let.

»Kam jezdiš, vitez?« ga je vprašal starček.

»V svet. Vitezov iščem, da bi se z njimi meril v orožju. Lepega dekleta, da bi mi postala žena.«

»Ne boš se dosti boril v naši deželi,« je starec žalostno odvrnil. »Meči naših vitezov rjave v nožnicah. Ne smejo se med seboj boriti. Vsa dežela žaluje.«

»Kaj se je pripetilo?« je radovedno vprašal kraljevič.

»Kaj še ne veš?« se je starec začudil. »Od nekd se je priklatil povodni mož. Sredi jesena pod gorami si je sezidal grad. Tam blizu jezera je prebivala v zlati palači kraljeva hči. Nekega večera, ko se je s čolnom vozila po valovih, je iztegnil roko po njej in jo odvedel v

svoj podzemski grad. Nikdar več se ni vrnila: Leto dni bo že, kar vsi žalujemo. Kraljeva edinka je, in kdor jo bo rešil, bo dobil njeno roko in kraljestvo. Najlepše dekle je v desetih kraljestvih in najblažjega srca.«

»Tja pojdem,« si je dejal kraljevič. »Ali je daleč?«

»Ni daleč. Jezditi moraš proti vzhodu in drugo jutro boš pri jezeru.«

Kraljevič se je zahvalil za pojasnilo

in preden mu je starček mogel odgovoriti, je bil že daleč, daleč.

Koder je jezdil, povsod je srečaval same žalostne ljudi.

»Kralj je na smrtni postelji,« so mu povedali. »Nesreča ga je tako potrla, da je ne bo mogel preboleti. Žalost ga bo vzela.«

In drugo jutro je kraljevič prišel do jezera, ki se je pravkar zaiskrilo v jutranjem solncu. V daljavi je videl kraljev grad, ki je bil ves zavil v črmino.

»Kralj umira, kralj umira...«

»Moram jo rešiti,« si je dejal kraljevič in pognal konja proti gradu. Niti pred vrati se ni ustavil. Kar po stopnicah je zdiral, mimo stražnikov, ki so se v strahu razbežali. Šele pred kraljevo sobo je skočil s konja.

Naglo je odprl vrata.

V sobi je bila tema. Le slabotna sveča jo je razsvetljevala. Vse polno ljudi je klečalo okoli postelje, kjer je umiral kralj.

»O, kralj, prišel sem, da ti rešim hči,« je vzklíknul.

Vsi so se ozrli, kdo prihaja. Videli so ga na pragu, močnega, odločnega.

»Kdo si?« je vprašal kralj s slabotnim glasom.

»Ime je pena,« je odvrnil kraljevič. In že se je obrnil in zavil po stopnicah ter krenil proti jezeru.

»Nesite me k jezeru,« je ukazal kralj in že so ga dvorjani odnesli.

Sreč mu je slabotno utripalo. Ali se bo temu mlademu junaku res posrečilo, kar se še ni nikomur? Ali bo res znal prekaniti povodnega moža? Vedel je, če se mu to posreči, mu vrne življenje. Zato je trepetal ob misli, da bo morda zdaj pa zdaj na površini jezera zagledal truplo neznanega viteza.

Kraljevič pa je med tem pregledal jezero. Ob bregu je raslo bičevje in sililo proti sredini. »Tam mora biti tik pod gladino pot,« si je mislil. »Tam pojdem.«

In skrit med bičevjem je šel na pot. Ko je prišel skoraj do srede jezera, je bilo nenadoma konec poti. Pogledal je v globino in globoko pod seboj je zagledal krasen grad, ki se je lesketal v biserih. »To mora biti palača povodnega moža,« si je mislil in že se je spustil v globino.

Ko je prišel do dna, mu je strašna pošast zastavila pot. Ogromen polip z neštetimi tipalkami, ki so hotele seči po njem in ga skušale stisniti k sebi. Kakor besen jih je rezal z dolgim ukrivljenim nožem, ki ga je nosil za pasom. Toda tipalk je bilo čedalje več. Kakor

bi iz vsake odrezane zrasli dve novi. Dvoje pošastnih oči se je uprlo vanj. Besno je sunil vanje in toda so tipalke nenadoma obstale in popustile. Črn oblak ga je zavil. Ko se je razlezel, je videl pošast mrtvo pod seboj.

Sapa mu je že pohajala. Vedel je, če bo še dolgo v vodi, ga bo zadušilo. Stal je pred visokim steklenim zidom. Kako priti čezenj, v palačo? Tedaj je nenadoma zagledal vrata, ki jih je pošast strážila. Odprl jih je in čudno, zdajci je bil v palači in niti kapljica vode ni potekla vanjo.

Stal je na dolgem hodniku. Od daleč je čul petje, kakršnega še ni slišal. Krenil je dalje in zagledal ogromno dvorano. Nebeško lepe vile so ležale na snežno belih blazinah in prepevale. Na postelji, ki je bila vsa v zlatu in draguljih, je ležalo prekrasno dekle in njen obraz je bil žalosten. Tudi lepe pesmi ji niso mogle priklicati nasmeška na lice. Kraljevič je vedel: to mora biti ugrabljena kraljičina, ki čaka rešitelja.

Tedaj so se odprla neka vrata in v dvorano je stopilo neko zeleno bitje grde vnanjosti. Brađa je bila iz vodnega mahu in namestu rok je bitje imelo plavuti. Vile so tedaj sklonile glave do tal in se priklonile. Ostudno bitje — bil je povodnji mož — pa je krenilo k žalostni kraljičini.

Ujetnica je skočila s postelje in se skrila v kot. Toda povodni mož je bil že za njo. Tedaj je kriknila: »Pomagajte!«

Z enim skokom je bil kraljevič sredi prestrašenih vil.

»Pomoč je blizu!« ji je zaklical.

Povodni mož se je obrnil in zelene oči so se mu zasvetile.

»Kaj iščeš tu, tujec?« je kriknil.

»Tebe!« je vzklíknul kraljevič. Zgrabil je meč in planil na povodnega moža. Strašen boj se je vnel med njima. Povodni mož je vedel, da mu gre za življe-

nje. Spretno se je ogibal njegovim sunkom. Umaknil se je proti vratom, kjer je bil prišel, že je stal pred njimi in jih hotel odriniti, toda kraljevič je izpregledal njegovo ukano. Zastavil mu je pot in sunil z mečem. Črna kri se je razlila po tleh in jeklo je predrlo povodnega moža.

Krik zmagoslavja se je utrgal iz kraljevičevega grla. Zmagal je! Vile so se v strahu razbežale, on pa je prijel nezavestno kraljičino in jo odnesel iz dvorane. Spet je krenil po dolgem hodniku proti izhodu. Hitro je odkril tajna vrata, ki so vodila v prostost.

Stotero grl je tedaj kriknilo. Kraljičina je rešena! Stari kralj se je vzpel iz nosilnice, kakor bi ga bila ta vest pomladila za desetletja. Ko je kraljevič prinesel kraljičino k njemu, je velel prinesiti krono in mu jo posadil na glavo.

»Vreden si krone,« le to mu je rekel.

In mladi kraljevič je vladal dolga leta v obeh kraljestvih. Rešena kraljičina je postala njegova žena. Še zdaj kraljujeta, če ju že ni vzela smrt.

Francevič:

Sprehod po Mestnem logu

Steziče skozi log košati
prijazno se vijugajo,
na nitkah s hrastov akrobati
— gosence — se gugajo.

Če lačna mravlja vas ujame,
ne boste nikdar bubice,
potem ne bo metuljev zame
na žalost naše Ljubice.

Pa ptic se bojte, najbolj tistih,
ki v gaju glasno kukajo
in nagloma po vejah, listih
nevidno skoraj smukajo.

Poglej to sivo dolgo deblo,
kako tam kljuni škrtajo!
Še mene v dušo je zazeblo,
tako ga žolne vrtajo.

A zdajci se prestrašim klica.
Z višav gre: zgin, zgin, zgin! —
Zakaj podiš odtod me, ptica
mar nisem jaz Prirode sin?

Za božji čas, ah, kaj sem storil!
Po drevju sem zamakujen zrl
in bitje mlado sem umoril:
s podplatom polža v hiši strl.

»Zginzgin, zginzgin« gostolke
iz zraka name drobolé,
razpetokrile pa postolke
miru apóstolke se zde,

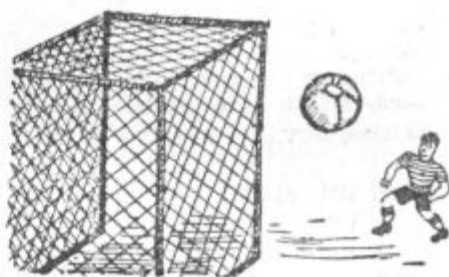
Videz vara

Dva zabavna primera

Spodnjo risbo si podržite kolikor močete blizu k očem, tako da se z nosom dotaknete papirja. Če boste kako minu-

to tako gledali risbo, se vam bo mahoma zazdelo, da plava ribica v stekleni posodi. Isto boste zapazili pri nogometni žogi. Čez kako minuto boste videli

najlepši gol, ki si ga morete misliti. Zdaj pa poizkusite tudi sami takega narisati. Morda klobuk, ki ga je treba spraviti na kljuko?

Tega še ne veste

Mrtvo morje v Palestini je petkrat tako slano kakor Sredozemsko morje. V Mrtvem morju zelo lahko plavaš, ker te voda kar sama od sebe drži na površini. Toda gorje, če ti pride voda v oči, ali pa na ustnice! To peče!

★

Saksofon, najvažnejše glasbilo moderne godbe za ples, je izumil francoski glasbenik Adolphe Sax. Bil je sin nekoga godbenika. Umril je kot profesor pariškega konservatorija sredi devetnajstega stoletja. Šele pet in sedemdeset let po njegovi smrti se je njegov izum udomačil.

Kaj pišejo Lutroučki?

Krvavi boj

Dan k zatonu se nagiblje,
ljudstvo v sanje se zaziblje.
Tam na gori Turki so,
s kristjani v boj se zaženo.

Vso vas so pomorili,
male dečke uklenili,
da jih peljejo k carju,
krutemu turškemu glavjarju.

Vsa vas je zdaj puščoba,
Turki kriče, da čuje se do groba.
Zdajci razvrste se vsi v krog:
»O Alah, edini je naš Bog!«

Pusto in prazno je na gori,
osamljeni stoje ožgani bori.
Edino kapelica zala,
samo je vrh gore ostala.

Levin Krže, uč. V. razr. na Ledini v Ljubljani

Dragi stric Matic! Letos sem bil spet na počitnicah v Sloveniji. V Zagrebu smo morali prestopiti na drug vlak, ki smo ga čakali štiri ure. Ta čas smo izkoristili za ogled živalskega vrta v Maksimiru. Tja smo se peljali s tramvajem. S tramvaja sem opazoval živahno vrvenje na ulicah. Avtomobili, motorji, ljudje — vse je šlo vprek. Takega dirandaja še nisem videl. Občudoval sem lepe nasade in visoke hiše. Ker sem bil prvič v tako velikem mestu, je bila seveda moja radovednost velika in oziral sem se na vse strani. Ko sem izstopil, me je objela senca košatih hrastov. Prišel sem na cilj. Maksimir je velik park in urejen kot zoološki vrt. Kmalu smo se znašli pred kletkami. V eni je bil levji par, oba sta zleknjena ležala in dremala na soncu. Pod košatim drevesom sta stegavali vratove in mulili listje dve kameli. Potem sem stopil naprej; na travniku se je oblikoval bivol in me začudeno gledal, češ, to bo pečenka zame, pa sem mu pokazal figo. Zdajci sem opazil noja v družbi cebre, potem sem pa postal pred opičjo kletko. Opičice so se veselo gugale, ena je obirala bolhe. Potem sem videl še celo vrsto drugih živali in zverin, tako slona, lamo, severne medvede, vidro, veverice, krasne ptice, pelikane, volka, štorcklje, fazana itd.

Kaj hitro je potekel čas in vrniti sem

se moral na kolodvor, kjer me je že čakal vlak, ki me je odpeljal v Slovenijo. Obiskal sem staro mamico v Koštanjevi, kjer sem našel tudi prijatelja Boža, ki je tako navihnan kakor jaz. Skupaj sva se kopala, se vozila s čolnom in tudi ribariti sva poskušala.

Naše počitniško veselje je kaj hitro minilo. Kar hitro smo bili spet v Požegi.

Simončič Savo, uč. I. razr. gimnazije,
Slav. Požega.

Naš Pavel

Vedno Pavel naš ječi:
»Mene pa trebuh boži!
In še v zobku ni mi prav!
Če bi kdo ga naravnal!«

Majdica pa Pavlu reče:
»Naj mamica k zdravniku teče,
da zate bo zdravila dal
in še zobek naravnal!«

Pavel zdaj je zdrav
trebušček več ga ne boli
zdravnik mu zobek je zravnal
To našega Pavla veseli!«

Josip Štancer, uč. IV. razr. v Mariboru.

Princeska iz Devete dežele. Kralju v Deveti deželi se je rodila hčerka. Ime ji je bilo Natalija. Mala Natalija je počasi rasla in se razvijala. Kmalu je postala zelo lepo dekle. Mnogokrat se je princeska izprehajala po vrtu in žalostno gledala v zid, ki je obdajal veliko grajsko posestvo. Rada bi bila vedela, kaj se godi onstran zidu... Ko je nekoč spet stala ob zidu, je priletel lep metuljček. Princeska ga je ujela in ga nežno poljubila. In glej! Tisti mah se je metuljček izpremenil v prelepega kraljeviča. Povedal ji je, da ga je hudobna čarovnica začarala, ker se ni hotel poročiti z njeno grdo hčerko. In zdaj je kraljevič zasnubil Natalijo, ker ga je rešila hudobnega čara. Tako sta živela srečno do smrti.

Božena Bašin, uč. I. razr. mešč. šole
v Ljubljani.

Moje izgubljene počitnice

Na dan 60-letnice našega gasilnega društva, sem dobil rdeč eksantem po vsem telesu. Legel sem v posteljo. Po

treh dneh sem se moral po očetovem nasvetu odpeljati z mamo v bolnico. V bolnici so ugotovili, da imam škrlatinko. Začelo se je bolniško dolgočasje. Po treh tednih ležanja sem lahko malo vstal. Takoj mi je bil čas krajši. Večkrat sta me obiskala dobri atek in ljuba mamica. Ob takih prilikah sem bil najbolj srečen. Enajstega je prišla pome mama, nato sem se poslovil od dobrih sester in sobolnikov. Doma me je pa oče sprejel z veliko žlivo, deset centimetrov dolgo in pet centimetrov široko in še istega dne smo imeli cmokovo tekmo. Seveda sem bil jaz prvi zmagovalec. Za nagrado sem dobil veliko štruco in tri klobase.

Henček Sbil, p. d. škof, učen. 5. razr.
Mokronog

Dragi „Jutrovčki“!

Za nagrado so bili izžrebani:

Marjanca Senekovič, uč. II. razr. mešč. šole na Pragerskem.

Elizabeta Šmid, uč. I. razr. mešč. šole na Jesenicah.

Nande Umar, uč. IV. razr. v Lazu, p. Dob pri Domžalah.

Neda Brnčičeva, uč. IV. razr. v Ljubljani, Sredina 3.

Mladen Devide, uč. III. razr. pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.

Nada Kofol, uč. II. razr. gimnazije v Ptuj.

Tatjana Tomc, uč. III. razr. v Ljubljani, Poljanska cesta 15-III.

Srečko Lesjak, uč. IV. razr., Trbovlje—Vode.

Tilka Mohar, slovenski razred, Mozelj, srez Kočevje.

Helena Škrabl, uč. I. razr. mešč. šole v Mariboru.

Vsak nagrajenec dobi lepo, z mnogimi slikami okrašeno knjigo iz »Mladinske knjižnice Jutra«.

Z današnjo številko smo zaključili svoj natečaj. Ob zaključku pa bi vam radi še nekaj povedali. Nekateri Jutrovčki se niso držali naših pogojev. V našem razpisu smo povedali, naj pošljejo Jutrovčki take dopise ali pa pesmice, ki so jih sami napravili. Med tem pa smo dobili nekaj pesmic in pravljic, ki so bile prepisane iz drugih knjig. Stric Matic je sicer vsak prispevek natanko pregledal, preden ga je dal v stavnico, vendar pa ne more poznati vseh pesmic in pravljic, ki so kdaj izšle v slovenski besedi. Tako smo objavili pesmico »Nacek Pacek«, ki jo je poslala Loti Somla iz Planine pri Raketu. Ta pesmica je bila vzeta (kakor smo pozneje ugotovili) iz knjige Mirka Kunčiča »Za židano voljo«. Naknadno smo ugotovili, da je Rado Šenica iz Maribora od nekad prepisal svoj dopis »Mihčeva usoda«. Dragi Jutrovčki, prepisati kaj iz kake knjige je zelo lahko in za take spise stric Matic ne da nobenih nagrad. To vam povemo, da se boste znali drugič ravnati.

Ostali dopisi pa so bili stricu Maticu zelo všeč in nekatere pesmice so bile prav dobre.

Drugo nedeljo bomo razpisali nov natečaj. **Uredništvo »Mladega Jutra«**

Kaj je videl Najcek v tujih deželah

»Danes vam povem, kaj sem vse videl v Londonu, največjem angleškem mestu. Prvo, kar sem opazil, je bila cela vrsta sivih stavb z visokimi in širokimi stolpi. Vse te stavbe so obdane z debelimi zidovi. Pred vhomom stojé moške v uniformah. »Kaj pa je to?« sem vprašal stražarje. »To je Tower«. (Izgovori: taur, kar pomeni stolp). Zgradili so ga prvotno kot trdnjavo, da brani mesto. Pozneje so napravili iz njega jetnišnico in še pozneje zakladnico. Danes je Tower vojašnica.« Zahvalil sem se straži za prijaznost, potem pa sem si ogledal vso ogromno stavbo. Videl sem »krvavi stolp«, kjer so morili politične zločin-

ce, »stolp zakladov«, kjer spravljajo kraljeve krone in največje dijamante na svetu. Ko sem si vse dobro ogledal, sem šel v mesto, London leži ob reki Themsi. Joj, kakšen promet je tam po ulicah. Avtomobili drve, švigajo sem ter tja in cestne železnice so večje in širše od naših ljubljanskih. Mesto mi je bilo zelo všeč in prav rad bi bil osal delj časa tam. Toda dan za dnem je ležala nad mestom taka megla, da skoraj nisi videl ped pred seboj. Morda je podnebje tam poletni boljše, a jaz sem bil ravno lani jeseni tam. Ker sem težko prenašal znano londonsko meglo, sem se čez nekaj dni napotil dalje.«

Križanka »Kozolec«

Vodoravno: 1. Velik drog, 4. priprava za ometanje, 7. morski ptič, 8. del baterije.

Navpično: 1. igrača, 2. rastlina, 3. Preživlja človeka, 5. voda v drugem stanju, 6. zaimmek.

Rešitev križanke »Mlin na veter«

Navpično: 1. Nos, 2. kos, 4. no, 7. as, 8. nagelj, 10. en, 11. alga, 12. Anka.
Vodoravno: 3. Da, 4. nož, 5. si, 6. as, 7. ar, 9. beg, 11. aga, 13. len, 14. glk, 15. aja.

Kvadrat

V vsaki besedi so vse črke prejšnje besede, v nespremenjenem ali spremenjenem vrstnem redu, in ena črka več.

Našim najmlajšim

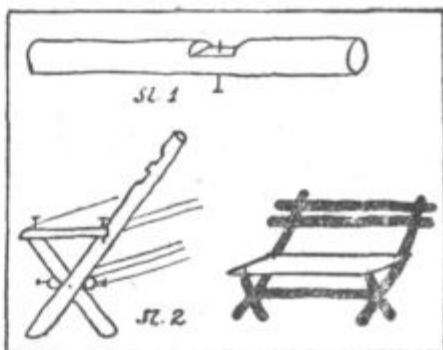
S tramvajem peljali bomo se v Šent Vid, v travi se valjali, z Bogom mestni zid!

Za spretnne roke

Klopica

Iz leskovk lahko naredimo klopico za igračko sestrici, ko pa se nam ta igračka posreči, ne bo težko izdelati tudi večjo klopico za v vrt. Zelo lepa je taka iz brezovih vej.

Na sliki 1. in 2. vidimo, kako je treba obrezati posamezne palice, da bo-

do čvrsto vezane in da bodo držale. Ako delamo večjo klop, bomo posamezne vdolbine izžagali in izsekali z dletom. Zabijamo s prav tankimi žeblički, za veliko klop pa so boljše vijaki, ki prav trdno drže.

Klop, ki je zbita iz sirovega lesa, se pozneje osuši, les se skrči in izdelek postane majav; zato je vsekakor bolje, da izberemo suhe palice ali veje. Priporočljivo je imeti vedno nekaj takega lesa v zalogi, ker se večkrat rabi in se da iz vej še marsikaj pripravnega narediti.

Čudno pismo

Rešitev

Čitajte Tončkovo pismo še enkrat natančno, in sicer tako, da izgovarjate vse, kar je Tonček načečkal — tudi klicaje, vejice, pomišljaje, pa boste videli, da je pismo pisano v verzih.

Ljubi moj prijatelj Janezek (klicaj)
Jutri zjutraj pride k Tebi policaj
da Te v luknjo žene vzrok je ta (dvo-
[pišje])

ker si vrigel kamen v gnezdo lastavičje
da se veš ravnati Z Bogom (pomišljaj)
Srčno Te pozdravlja Tonček Bogataj
Lahko se mu skriješ gor na svisljih
[(vejca)]

našega soseda Hrastarja Andrejca
v mrvo se zakoplji kopa je velika
nihče Te ne najde zdrav ostani (pika)